

Stanovisko Evropského výboru regionů Příspěvní regionů a měst k rozvoji Afriky

(2020/C 141/06)

Zpravodaj: Robert ZEMAN (CZ/ELS), zastupitel města Prachatice**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Východiska

1. připomíná, že udržitelný rozvoj a úspěšná rozvojová politika jsou závislé na řadě dalších témat a politik – jako jsou například obecná podpora navazování osobních vztahů a vytváření rámců pro spolupráci mezi místními orgány a regionálními orgány, politiky v oblasti sociálních věcí a zdraví, řízení migrace, bezpečnost a zabezpečení, podpora udržitelného hospodářského rozvoje a zejména malého a středního podnikání, podporování výměny znalostí a řádné správy atd. – a také na tato témata a politiky mají vliv. Místní a regionální orgány hrají v řadě těchto otázek zásadní roli, a to nejen v EU, ale i mimo ni, a proto je nesmírně důležité navrhnout nové způsoby, jak by mohly přispívat k udržitelnému rozvoji, zejména v Africe;

2. žádá, aby byl uplatněn komplexní přístup EU, a zdůrazňuje, že k tomu, aby byla navrhovaná opatření úspěšná, je naprosto nezbytná úzká spolupráce s příslušnými partnery v afrických zemích a mezinárodními institucemi, jako je např. UNHCR ⁽¹⁾ či IOM ⁽²⁾;

3. konstatuje, že široce pojatá rozvojová a ekonomická spolupráce je jednou z cest vedoucích k řešení hlavních příčin migrace do EU. Zdůrazňuje, že řešení komplexní otázky migrace s jejími mnoha důsledky vyžaduje a bude vyžadovat vynaložení značného množství veřejných zdrojů v EU. Takový přístup by mohl rovněž pomoci omezit negativní vnímání sociálních a bezpečnostních aspektů migrace do EU a zmírnit určité napětí ve společnosti v EU, které živí politický a společenský extremismus;

Dosavadní práce a stanoviska Výboru regionů

4. proto připomíná dosavadní velmi důležitou práci Výboru regionů a zejména stanoviska pana Hanse Janssena, pana Petera Bossmanna, pana Jesúse Gamallo Allera ⁽³⁾ a navrhuje ke zvážení následující myšlenky a další konkrétní opatření ke zlepšení života a k podpoře udržitelného rozvoje v Africe s cílem snížit tlak podněcující jednotlivce k migraci ⁽⁴⁾;

5. znovu vyjadřuje svoji podporu navrženému nástroji pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) jakožto stěžejnímu zdroji financování cílené podpory udržitelného rozvoje. Opětovně žádá o zřízení speciálních programů s vlastním rozpočtem nejen v rámci NDICI ⁽⁵⁾, které budou určeny pro podporu práce měst a regionů EU v oblasti rozvoje, včetně různorodých dlouhodobých projektů v Africe. Tyto programy by v ideálním případě mohly být administrovány přímo evropskými regiony napříč EU a umožní zapojit města, obce, firmy a neziskové organizace z těchto regionů v projektech, které v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN ⁽⁶⁾ usilují o zlepšení života v konkrétních zeměpisných oblastech;

⁽¹⁾ <https://www.unhcr.org/>.

⁽²⁾ <https://www.iom.int/>.

⁽³⁾ Sousedství a svět, Hans Janssen, 2018; Azylový a migrační fond, Peter Bossmann, 2018; Migrace na trase přes centrální Středomoří, Hans Janssen, 2017; Rámec pro partnerství se třetími zeměmi v oblasti migrace, Peter Bossmann, 2017; Návrh nového Evropského konsensu o rozvoji – náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost, Jesús Gamallo Aller, 2017; Ochrana uprchlíků v oblastech, z nichž pocházejí: nová perspektiva, Hans Janssen, 2016; Důstojný život pro všechny: od vize ke společným opatřením, Hans Janssen, 2015.

⁽⁴⁾ Mo Ibrahim Foundation: https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf.

⁽⁵⁾ Neighbourhood and the World, Hans Janssen, 2018.

⁽⁶⁾ Cíle udržitelného rozvoje OSN: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>.

6. zdůrazňuje, že by takto zřízené programy měly být nastaveny jako dlouhodobé, aby se mohli účastníci dlouhodobě zapojit;
7. domnívá se, že za účelem pobídnutí regionů (především těch, které dosud nemají praktické zkušenosti s rozvojovou spoluprací) k zapojení do těchto programů by tyto programy měly stanovit systém pobídek a odborné podpory;
8. je přesvědčen, že zřízení takových speciálních programů by mohlo evropským regionům, městům, firmám, nevládním organizacím a občanům v nich žijícím umožnit zvýšit a zintenzivnit možnosti aktivně se zapojit do podpory udržitelného rozvoje v oblastech mimo EU, získat detailnější znalosti o životě v jiných částech světa a zejména v Africe a současně rozvíjet obchodní příležitosti;
9. navrhuje, aby byly tyto programy založeny na vyzývání regionů k zapojení se zvláštním důrazem na přeshraniční spolupráci, kdy účelem bude sdružovat zkušenosti, lidské zdroje a know-how;
10. žádá, aby tyto programy byly administrativně co nejjednodušší;

Budování osobních vztahů, zvyšování jejich kapacit jako základní nástroj pro efektivní podporu rozvojové spolupráce

11. připomíná, že některé z nejvzdálenějších regionů EU mají úzké historické vazby s Afrikou i zkušenosti v oblastech, které jsou důležité pro jejich sousedy, a požaduje, aby byly co nejvíce využity možnosti spolupráce na obou stranách hranice a aby byly co nejpružněji využívány možnosti, které pro další období nabízí Evropská územní spolupráce a nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI);
12. domnívá se, že je zásadní zhodnotit spolupráci a aliance mezi obcemi a regiony Evropské unie a jejich africkými protějšky, a to za účelem uplatnění přístupu založeného na soudržnosti politik, jakož i znalosti v oblasti rozvoje a regionální spolupráce a inovace (v souladu se strategií pro inteligentní specializaci);
13. zdůrazňuje, že pro dlouhodobou udržitelnost projektů je nezbytné vybudovat co největší kapacitu i přímé vztahy mezi občany, aby se zajistila odpovědnost obou stran za projekty, a tím se zvýšil jejich dopad na dotčené občany;
14. je přesvědčen, že mobilita, posilování a rozšiřování skutečných partnerských vztahů skrze představitele a posléze přímo mezi obyvateli regionů, měst a obcí zemí EU i AU jsou nezbytné pro získání široké podpory pro realizaci takovýchto projektů ze strany veřejnosti. Samosprávy a další místní subjekty patří k politickým subjektům s nejvyšším respektem a legitimitou k administraci či vlastní realizaci projektů vedoucích ke zkvalitnění života v Africe;
15. konstatuje na základě zkušeností svých členů, že dostatečně kvalitní, aktivní a různorodé osobní vztahy mezi tvůrci politik, občanskou společností a občany jsou nepostradatelným základem pro konkrétní projekty, jejich dlouhodobost a funkčnost;
16. je přesvědčený, že kvalitní informovanost o reálném životě lidí, běžných občanů v EU i Africe, je jedním z důležitých nástrojů, které mohou snížit zájem o neregulární migraci do Evropy. Informovanost nemůže být zprostředkována pouze médii, ale co nejvíce také na úrovni peer to peer vztahů (například prostřednictvím přímých výměn mezi místními a regionálními orgány, které mohou podpořit lepší vzájemné porozumění různým kulturním a socioekonomickým podmínkám a mohly by zlepšit provádění rozvojových projektů), které je proto nutné budovat a i finančně podporovat;
17. podporuje co nejširší přispívání ze strany měst, regionů a jejich obcí i těch členských států EU, které momentálně nemají s africkými zeměmi vybudované intenzivní vztahy v oblasti rozvojové spolupráce. Takové přispívání by mohlo vést k širší, pestřejší a efektivnější aplikaci projektů a aktivit na podporu udržitelného rozvoje v afrických zemích a zároveň k posílení legitimacy této spolupráce v očích občanů těchto členských zemí. K překonání kulturních rozdílů a jazykových problémů by bylo rovněž vhodné vytvářet trojstranná regionální a místní partnerství;

Celostní pojetí spolupráce s africkými regiony a obcemi jako základ dlouhodobé úspěšnosti

18. zdůrazňuje, že přenos zkušeností evropských samospráv s řešením každodenních úkolů při přímé správě území a s jejich vzájemnou – zejména přeshraniční – spoluprací patří spolu s celostním pojetím nejen rozvojové spolupráce k účinným nástrojům zlepšení životní situace v zemích AU;

19. proto navrhuje, aby užitečným nástrojem k vybudování přímé a konkrétní spolupráce mezi místními a regionálními partnery z EU a mimo EU byly projekty sdílení dobré praxe, jako je např. iniciativa VR z Nikósie ⁽⁷⁾;

20. navrhuje, aby projekty administrované regiony EU usilovaly o úzké partnerství s regionálními podniky, NGO či experty, a to formou spolupráce s obcemi a jejich podniky, s místními africkými firmami, organizacemi a pracovníky. Tyto projekty musí být zaměřeny na cíle udržitelného rozvoje ⁽⁸⁾ (urbanismus, zásobování vodou a její čištění, nakládání s odpady a jejich využití v cirkulární ekonomice, atd.) a pružně i dlouhodobě reagovat na potřeby společenstev;

21. si je vědom, že realizace projektů zaměřených na podporování udržitelného rozvoje v Africe je vysoce složitá, náročná a často riziková činnost, proto se domnívá, že je třeba vytvářet další nástroje k podporování měst a regionů EU při provádění jejich projektů v oblasti spolupráce. Účelem těchto nástrojů by bylo zajistit udržitelnost a bezpečnost projektů a prosazovat společné činnosti, které budou motivovat a stabilizovat jejich provádění v dlouhodobém horizontu;

22. navrhuje, aby projekty, sdílení dobré praxe a další aktivity byly zaměřeny především na stabilizaci situace mládeže, mladých lidí a postavení žen ve společnosti ⁽⁹⁾, a to jak skupin, tak jednotlivců, mj. formou peer to peer realizací, a umožňovaly tak jejich osobní rozvoj a zvýšení víry v lepší budoucnost, a tím i jejich schopnosti přispívat k udržitelnosti místního životního prostředí;

23. považuje malé a střední podnikání za základ funkční, moderní a stabilní občanské společnosti, proto vedle projektů, které podpoří budování malého a středního podnikání v Africe, navrhuje i realizaci aktivit, jako jsou např. pracovní stáže v EU, výměnné pobyty zaměstnanců, případné zakládání společných evropských a afrických firem a všechny další aktivity vedoucí ke zvýšení zaměstnanosti v malých firmách;

24. si je vědom skutečnosti, že je jednak nutné podporovat lokální řešení v oblasti zaměstnanosti, podnikání, zdravotnictví, ochrany životního prostředí a dalších aktivit, zároveň ale i pomáhat zvyšovat vzájemný obchod, podnikání a spolupráci na mezinárodní úrovni;

25. konstatuje, že veškeré aktivity mají za cíl pomáhat zkvalitňovat život konkrétních jednotlivců, rodin a místních společenství, a to za účelem podpory růstu střední třídy jakožto nositelky stabilní a zdravé společnosti;

26. si je vědom toho, že k úspěchu projektů na podporu udržitelného rozvoje je zapotřebí podpora ve formě informačních aktivit týkajících se zkušeností EU, jejích členských států a jejich místních a regionálních orgánů, které mohou být užitečné pro místní partnery. Stejně tak je důležité hledat místní kontaktní osoby, jež mohou spolupracovat na realizovaných projektech či mládeži, školám a zájmovým institucím pomáhat hledat vhodné partnery pro sdílení zkušeností, výměnné stáže atd.;

27. navrhuje využít dostupných komunikačních technologií a sociálních sítí pro co nejširší a zároveň co nejosobnější zprostředkování co nejspolehlivějších informací, a to na základě oficiálních zdrojů EU a jejích regionů, aby se snížil dopad mylných informací a dezinformací jak v EU, tak v afrických zemích;

28. se domnívá, že rozšířené vztahy a spolupráce mezi regiony EU a AU mohou v budoucnosti vést ke kvalitativně vyšší úrovni vztahů i na úrovni jednotlivých států EU a AU. Nové, těsnější a rovnoprávné partnerské vztahy by mohly umožnit další důležité formy spolupráce a postupný hospodářský a sociální rozvoj, což ve svém důsledku přispěje i ke snížení migračních tlaků;

⁽⁷⁾ Iniciativa z Nikósie: <https://cor.europa.eu/cs/our-work/Pages/Libya.aspx>.

⁽⁸⁾ Cíle udržitelného rozvoje OSN: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>.

⁽⁹⁾ Mo Ibrahim Foundation; https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf.

Pilotní projekty jako nezbytnost pro praktické ověření teoretických východisek stanoviska

29. podtrhuje svoje přesvědčení o tom, že by EU měla uvažovat globálně a jednat lokálně, a domnívá se, že základní postup tohoto plánu by měl být vždy zdola nahoru. Toto stanovisko proto zdůrazňuje potřebu využít zkušenosti, které mají evropské regionální a místní orgány a také podniky a odborníci, k zajištění hladkého provádění aktivit a projektů, a to ve spolupráci s jejich africkými protějšky;

30. vzhledem k tomu, že cílem stanoviska je v co nejvyšší možné míře pomoci udržitelnému rozvoji společnosti měst a obcí afrických zemí, vyzývá k tomu, aby byly co nejdříve zahájeny pilotní projekty a další s tím spojené aktivity, které jsou nezbytné pro úspěšné zahájení dlouhodobé pomoci africkým zemím, u kterých je možné z politických a bezpečnostních důvodů snížit zájem o nelegální migraci nejen do zemí EU, ale i uvnitř Afriky.

V Bruselu dne 12. února 2020.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS
